

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавннче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Доми, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НА ВУЛИЦЯХ ВАРШАВИ В ДЕНЬ ПЕРШОГО ТРАВНЯ.

Шойно наші газети з Європи приносять подробиці того, що відбувалося у Варшаві в день 1. травня. Що-ж там сталося?

Зараз на другий день після травневої демонстрації читали ми в телеграфічних донесеннях, що у Варшаві та в інших містах Польщі багато робітників вбито й поранено. Подробиць не знали: хто стріляв в робітників — поліція, чи фашистські контр-демонстранти?

Тепер вже знаємо. В робітників стріляли пепесівці. Стріляли холоднокровно після обдуманого плану.

Театральна площа Варшави, як описує один з очевидців, не раз вже полита робітничою кровю. 1. травня 1928 р. стала місцем одного з найбільших злочинів, відомих досі. Того дня “боюфка” Польської Парті Соціалістичної стріляла в безбройну товпу робітників, чоловіків, жінок і підлітків, вбиваючи чотириох, а ранивши сотки. Величезна площа, як пишуть газети, на якій можуть поміститися десятки тисяч людей, перетворена була у справжнє поле бою, всією раненими й вбитими. Буржуазна “Газета Варшавська” пише, що три великі тягарові автомобілі не встигли забрати поранених. Більшість буржуазної преси не заперече того, що винуватими цього кровопролиття є пепесівці, цього не заперече сам друкований орган цих вбивць — “Робітник”.

Вбиті й ранені були переважно в тій частині площі, де були комуністи. Вже від давня відома, що всі демонстрації пепесівців проходять під охороною озброєної “боюфки”. Ці “боюфки” годі відрізнити від поліції, або від “стшесльців” Пілсудського. Вони, хоч є членами організації, що зве себе робітничою ще й соціалістичною, виконують ганебну роботу на службі буржуазії. Не дарма “Жеч Посполіта”, також буржуазна газета, пише про ту пепесівську “боюфку” так:

“Ми давно вже призначили до того, що соціалістична маніфестація повинна мати кроваву декорацію. Ми здивувалися-б, коли-б на 1. травня не їздили грузовики, переповнені товпями бойовиків, що уявляють собою озброєну силу, яка в певні моменти диктує вулиці право життя і смерті. Ми також дивувалися, коли-б поліція протестувала проти існування поруч з нею цієї другої “влади” суспільної охорони”.

Отже бачимо, що буржуазна преса навіть не дивується, коли соціалістичні вбивці стріляють на комуністів. У Варшаві це вже увійшло в правило. Буржуазна преса була-б здивована, коли-б такого не сталося, або коли-б поліція не дозволяла пепесівцям стріляти на комуністів. Значить, у Варшаві це вже не першина. Однак цим разом ця стрілянина досягла таких розмірів, як ніколи перед тим.

Чому пепесівці стріляють? Із задрозти, що комуністи мали за собою 12,000 демонстрантів, а пепесівці задедві 4,000. Коли на площу прибули комуністичні послы Варшавський і Силула та представники центральних комітетів робітничих організацій, розпочався ентузіастичний мітинг. Комуністичних промовців робітництво вітало, а пепесівських висвистувало, називаючи зрадниками й вбивцями.

Побачивши, що майже ціла демонстрація переходить під провід комуністів, пепесівці рішили розбити комуністичну демонстрацію. Як тільки робітництво почало шукватися в ряди, підіхав грузовий автомобіль з пепесівською “боюфкою” й почався стрілянина в робітників. Стрілянина тягнулася через 5 хвилин. Коли пепесівці витиснули стріляною демонстрантів з площі, на них, на демонстрантів, напала кінна поліція й пустила в хід холодну зброю. Внаслідок цього трох вбито на площі, а двох померло в шпиталі. 50 тяжко ранено, а загально потерпіло коло 400 осіб.

Розгніванши комуністів, поліція почала бити демонстрантів жидівських організацій “Бунда” і Поалей Ціон”. Так пепесівські хулігани об'єдналися з поліцією проти робітничої демонстрації. І щоб виправдати свій ганебний вчинок, казуть, що першими почали стріляти комуністи й то не хто инший, але комуністичний посол Сохацький. І на цему якраз пепесівці полекаси. Бо 1. травня Сохацький був у Львові, він там проводив першотравневу демонстрацію, промовляючи на величезному мітингу. Не обійшлося без бійки і у Львові. Три рази атакувала поліція мітинг і, як доносить “Експрес Порани”, між поліцією, яка нападла на демонстрантів, є 11 ранених.

Чому пепесівці стріляють в робітників? Тому, що історія не лишила їм иншого виходу, як мститися на тих робітниках, які від них відступили. Коли їхній “герой”, Пілсудський став фашистом, коли сама Польська Парті Соціалістична стала наймитом Пілсудського, робітники від неї відсахнулись. Їхнє місце в партії заняла дрібна буржуазія, різне сміття, що снується між буржуазією а робітництвом, а на ділі вислугуєється Пілсудському. Дашинський, голова союму, нужденно вклонився аж до самої пантофлі Пілсудському. Щоб засвідчити Пілсудському свою вірність, пепесівці вганяють по мітингах за соймовими комуністичними послами, стріляють тих, хто за послами впоминається.

Московська “Правда”, порівнюючи польських пепесівців, що стали на службу фашизму, з італійськими соціалістами, каже:

“Польща вступила в новий період найжорстокішого і разом з тим найбільшого трусливого терору італійського типу. Життя соток тисяч робітників, життя комуністичних послів, в небезпечі. ППС. переходить остаточно до ролі бандильско-фашистського режиму. Італійський соціалізм ще здатний був видвинути із своїх рядів Маттеоті (італійський соціалістичний посол, замордований фашистами). Польський соціалізм видигає вбивць Маттеоті”.

Але жертви робітників, поляглих 1. травня на Театральній площі у Варшаві, найдуть своїх месників. Вистріли пепесівців збудять і відкриють очі новим тисячам польського робітництва.

ЗНОВУ “АМЕРИКАНСЬКИЙ МИР”.

Америка знов виступила з проектом миру, пославши відповідну ноту урядам Англії, Франції, Німеччини, Італії й Японії. В проекті зазначається, що держава, які складають між собою договір, відмовляються від війни, як зброї національної політики, й намагаються розв'язувати всі суперечки мирними засобами.

Нещодавно радянська дипломатія поставила перед усіма країнами на цілу широчінь проблему роззброєння, як основну запоруку справжнього миру. Не тільки європейські країни, а й Америка, оця “заступниця миру”, не відгукнулася на пропозицію радянського уряду. І ось тепер Америка виступає з своїм проектом миру, нічого не сказавши про роззброєння. Виходить, що можна навіть далі озброюватися, дарма, що озброювання, кінцево-кінцем, може звести на нівець усякий договір, навіть у тому разі, коли його викликали найидейші міркування.

Тільки 31-го січня американський сенат асигнував 274 мільйони доларів на збудування протягом найближчих років нових 15 крейсерів і 1 авіоматки. Відомо, що Америка не перестала озброюватись для боротьби з півднем, для захисту тихоокеанського узбережжя, Панамського каналу то-що. Отже, Америка веде подвійну бухгалтерію: в південній частині вона собі залишає вільні руки що-до дальших військових заходів аж до війни, а для Європи — мир.

З Європою поки що вигідніше змагатися економічними засобами; звіділь фінансовий тиск на європейський капітал. Ось чому Америка виступає з своїм проектом миру. Але-ж чи може мати цей проект успіх? Навряд. Правда, Німеччина за останніми відомостями, коли прийняли зважати на відгук німецької преси, наче дуже прихильно ставиться до цього проекту. Це й природно.

ПРЕСА Й МАСИ.

(Стаття московської “Правди”, центрального органу Всесоюзної Комуністичної Парті.)

Подімо нашим читачам цінну редакційну статтю найбільшої газети в Радянському Союзі, “Правди”, органу найбільшої у світі комуністичної партії, про значіння преси для праючих мас. Хоч завдання робітничої преси в Радянському Союзі, а в капіталістичних країнах дещо відмінні, однак значіння її для праючих ознаково величезні. Про це говорять нам самі початок статті й ціла стаття. Хоч ця стаття обговорює розвиток преси і її значіння в Радянському Союзі, то про те-ж вона наводить ціна на і кожний читач може з неї навчитися дуже багато й довідатися, чим є преса для праючих. Тому ми рекомендуємо цю статтю не тільки подивитися, читачам, але й нашим організаціям для перечитання на спільних читаннях або зборах.

Редакція “Укр. Роб. Вістей”

Загально відомо, яку величезну роллю відіграла робітничая преса в розвитку пролетарського революційного руху в Росії.

“Іскра”, “Вперед”, “Пролетарий”, “Звезда” і “Правда”; “Правда”, Соціал-Демократ”, “Окняная Правда” — ці органи були могутньою зброєю політичного виховання мас в революційному дусі і органами мобілізації мас для боротьби за повалення класи визискувачів і встановлення робітничої влади.

З встановленням пролетарської диктатури, яка покляла край легальності контрреволюційної преси, органи робітничої преси почали грати величезну роллю як в галузі пропаганди комуністичної політики пролетарської диктатури, так і в галузі притягання робітничо-селянських мас до соціалістичного будівництва.

Зріст соціалістичного будівництва вимагає більшої участі найширших мас праючих під провідом компартії у вирішуваних тих завдань, під ознакою яких йде до найвищих досягнень пролетарська диктатура.

Преса є одним з найважливіших чинників такого притягання мас до соціалістичного будівництва.

Так само ознаки росту виявляє й сільгорбський рух, який має свій ґрунт в бідняцьких елементах села.

Всі ці дані свідчать про те, що наша преса, зареєстрована перш всего газетами, на правильний шляху, вона все глибше просякає в маси й сама розвивається при зростаючій безпосередній участі робітничих і селянських кореспондентів.

Участь робітничих і бідняцьких селянських елементів в пресі являється дуже важливим каналом, по якому “тече” ця активність, якої бракує здоровій, корисній нам напругі. Партійні організації повинні звернути серйозну увагу на поліпшення робітничої й селянської преси та зміцнення зв'язку органів нашої преси з масами.

Наше будівництво збільшуватиметься своїми розмірами. Його успіхи залежать від активності мас. Збільшення активності мас є, з точки погляду соціалізму, головарським необхідним. Через те наші газети чим далі, тим більш повинні відзеркалювати “віддих” мас, їхні вимоги, домагання, предложення, критику, все енергійно притягаючи до співробітництва з безпартійні маси.

Якщо з великого числа робітничих і селянських кореспондентів в газеті знаходять собі місце тільки важливіші, то треба обовязково використати добрі порадки й предложення тих кореспондентів, які не попили в пресу.

Коли робітники й селяни відчуватимуть, що їхнє слово найшло відгук, що воно дає позитивні наслідки — тоді робітничий рух зростає тим далі, стаючи все більш серйознішим фактором “контролю мас”, про необхідність якої так беззастанно твердив Ленін.

Само собою розуміється, що наша преса не лише “використовує” робітничого й селянського кореспондента: в процесі цього “використовування” вона виховує робітничого й селянина, оформляючи його політично, розвиваючи в нему почуття відповідальності, допомагаючи його культурному розвитку.

Одночасно наша преса повинна з найбільшою увагою прислухатися до вимог і домагань широкої читаючої маси, організуючи її культурному розвитку, конференції читачів і т. ин.

Клич сомокритики зобовязує нас визнати завдання зв'язку преси з масами завданнями першорядної важливості. Він гостро ставить справу збільшення робітничого руху й зміцнення уваги партії на тому фронті.

Правда, ці завдання не є ізолюваними, самостійними, але вони є найпекучішими завданнями в справі розвитку пролетарської демократії й здійснення культурної революції.

В системі двунів, за посередництвом яких партія й радянська влада керує мільйонами в будуваним соціалізмі — преса є дивним першокласним важливості.

Зокрема треба звернути увагу на розвиток селянської преси. Курс на масову колективізацію сільських господарств нерозлучно зв'язаний з курсом на поживання активності й збільшення культурного урівня перш всего пів пролетарських і бідняцьких шарів села. Необхідно енергійніше пошуквати в селах газети й брошури, журнали й книжки. Немобілізація зміцнити роллю преси в селі, втягаючи в селянський рух все нові й нові десятки тисяч бідняків.

Преса повинна ставати все більш масовою; вона повинна закріпляти зв'язки з масами, і з читачами і з дописувачами, бо тільки на основі цього зв'язку преса буде все успішніше виконувати роллю могутньої зброї соціалістичного будівництва.

ЖИТТЄВИЙ ДОСВІД.

(Із спостережень Імігранта.)

Через довгий час не мав я ліста з краю, а дуже бажалося знати про всякі селянські а економічні новости.

Передусім мучила мене цікавість, чи моя жінка вже померла з голоду, чи ще мучиться у тій “країні нужди” так як я тут в цій “країні добробуту”. (Наше село, навштане все всякими “панськими карами”, навістила ще чомусь і та “божа кара” — повіль!)

З політичних справ інтересувало мене найбільше, чи селяне зломили карку вже властиві “Державних Тартаків”, який виробочий дерево у камеральних (державних) лісах, вже підлабузювався й до хлопських підліску і на них переводив ті маси “раціональному лісовому господарку”.

З релігійного поступу цікавило мене, чи парохия “вистармила” вже селянського попа Дармоїда, чи “святий дух” якийсь чудом держить ще його при житті.

Не менше цікавило мене ще й те, чи вже спопелів фільварк нашого повітового адвоката, лана Дернширки, який купив його за гроші, зароблені на міністерстві З.О.У.Н.Р., чи може купив вже й другий літничку з політичної діяльності для “добра Неньки України”, як головний “стоп” повітового патріотичного УНД-а.

Бажачи заспокоїти свою цікавість постановив я знайти когось із своїх односельчан. Озброєний двома “кводрами”, блукав я вулицями Виннигугу, на яких знаходяться всі “емплоймент офіси”, гірші “пулзми” і найгірші “бордингавзу”, а навіть заглядав до тих склепиків, де межі тузюаними зеленими робочих сорочок і між синими “оверголами” висить на приману ковбача “галіцького виробу”.

І сюди стравч я своїх краєв, але не одосельчан.

Аж у початку сіпнарської стадії пізнав я Петра Батрака.

Сидів він скулений на лавці й мабуть думав над тим, чому то не можна переверсти в життя такої штуки, щоб чоловік міг

слуханий в його слова.

— Голод і нужда і життєвий досвід — замітні він.

— Голод і нужда роблять людину недоволеною з того, що є, а життєвий досвід каже йому, як має бути і як те осудити. Я був голодний і нужденний, але я з крісом у руках боронив Аїстрию, бо казали мені, що це моя вітчизна і я вірив, що за вірну оборону ця вітчизна постаріється зробити кращим життя моє і моєї рідні. Та саме тоді, як я одержав рани на бойовій лінії, ця вітчизна ввішла на дерева моїх родичів братів і сестер. Може не правда?

— Правда, свята правда! Хіба я не знаю — відповів я дивлячись в його заіскренні очі.

— А як польська шляхта зробила наїзд на мою справжню вітчизну, і я станув на її оборону і кожну здобуту і відступлену пядь землі зрощував своєю кровю... Але я не знав, що саме тоді такі наші паніпатріоті, тодішні провідники моєї вітчизни, обирали її, обкрадали та торгувалися за її шкуру з такими самими патріотами, тільки польського походження.

— Він важко відтхнув і глянув перед себе блудним зором.

— А далі, еге-ж далі, я ще й боронив тих панів-патріотів перед більшовиками... і оборонив... Я вернув домі, але в мене вже не було ні дому, ні родини. Я був ще більш нужденний і голод став моїм відступним товаришем; та був вже в мене життєвий досвід. Я пізнав, що немає між панями “народоловів”, а всі вони Юди, “себелюби”; що треба знищити владу панів і встановити владу праюючих. Пролетарі всіх країн єдиносуться в велику, сильну армію і знищте тих, що паразитами живуть на нашій шкурі! Досить вже слухати всяких облудних фраз про “божу волю”, про патріотичний націоналізм, треба знищити нашого ворога — капітал. Ось що каже мені життєвий досвід.

Він майже кричав і я щоби охоронити його перед якими неприемними зі сторони робітничих-патріотів, які могли також знаходитися в початках, звернув розмову на те, про що бажав довідатися.

— Нічого про те не знаю, друже. Я вже також поверх п'ять місяців не маю листа від жінки. Жива твоє жінка і моя про це не відомо мені, але що тих панів: попів як ще чорт не вхопив — то певно що не забаром вхопив. — Так каже мені мій життєвий досвід — відповів він на мої запитання.

Я зрадився перед ним, що я ще трохи капіталіст, бо маю 2 “кводри”, і ми пішли до найближчого чайменського “бордингавзу” подрочити чимбуль наші порожні пролетарські жолудки.

Минуло з того часу два місяці і припадково знову стрівнув я свійого односельчанина Петра Батрака. Виглядав дещо краще і в нових “оверголах” і я зразу догадався, що він мусить мати якусь роботу. Справді — так було. Знаючий форман дав йому роботу на “гену”, на місце одного робітника, який впаив під потяг і загинув.

— Куди так спішиш? — питаю. — Може до Укр. Роб. Доми — то нам по дорозі.

— Ні, їду до церковного товариства на пробу драми “Національні Герої”.

— Так! — викрикнув я здивований.

— Я вписався в члени того товариства, бо мусів... знаеш... форман, егомось, робота, ну, одним словом... Прощай, бо спізнаю і пан режисер готов назвати мене свинією, як недавно назвав одного аматора.

Я не міг рушитися, щоби стиснути подану руку. Через смерть робітника він позбувся на час голоду і нужди, але де дівся його життєвий досвід? — думав я.

— Петре, Петре, а де-ж твій життєвий досвід — крикнув я за відходячим, але він побіг не оглядаючись.

— Таких Петрів ще багато — відповів мій життєвий досвід — але їх скоро не буде!

Сайл.